

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων
(Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής	Πανίκος Λεωνίδου
Σκεύη Κούτρα Κουκουμά	Γιώργος Περδίκης
Μάριος Μαυρίδης	Λίνος Παπαγιάννης
Μαριέλλα Αριστείδου	Μαρίνος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 12 Ιανουαρίου, στις 2 και 23 Φεβρουαρίου, στις 23 Μαρτίου, καθώς και στις 6 και 13 Απριλίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η αναπλ. διευθύντρια, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ. Το Υπουργείο Οικονομικών, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν και τα μέλη της επιτροπής κ. Ευανθία Σάββα και Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε να δικαιούνται επίδομα ασθενείας πρόσωπα τα οποία είναι προσωρινά ανάικα για εργασία, συνεχίζουν να εργάζονται πέραν του 63^{ου} έτους της ηλικίας τους και δεν αιτούνται να λάβουν τη θεσμοθετημένη σύνταξη.

Ειδικότερα, με το νομοσχέδιο, όπως αυτό κατατέθηκε στη Βουλή, γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του σχετικού άρθρου του βασικού νόμου, ώστε πρόσωπο που έχει

αποκτήσει δικαίωμα για θεσμοθετημένη σύνταξη μεταξύ του 63^{ου} έτους της ηλικίας του και της συντάξιμης ηλικίας, αλλά δεν έχει ασκήσει το δικαίωμα να λάβει τέτοια σύνταξη, να δικαιούται επίδομα ασθενείας με ανώτατο όριο διάρκειας τις εκατό πενήντα έξι ημέρες εντός της ίδιας περιόδου διακοπής της απασχόλησης του, εάν ικανοποιεί τις σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις και επιπροσθέτως:

1. εάν ασκούσε ασφαλιστέα απασχόληση η οποία δεν έχει τερματιστεί αμέσως πριν από την έναρξη της περιόδου διακοπής της απασχόλησής του λόγω ανικανότητας για εργασία και
2. εάν είχε συμπληρώσει αμέσως πριν την έναρξη της εν λόγω περιόδου δεκατρείς τουλάχιστον συναπτές εβδομάδες απασχόλησης, για τις οποίες έχει καταβάλει εισφορές ίσες τουλάχιστον με δεκατρείς φορές τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές.

Περαιτέρω, με το νομοσχέδιο τροποποιείται ο βασικός νόμος, ώστε, σε περίπτωση που ασφαλισμένος που έχει συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών θεμελιώνει ταυτόχρονα δικαίωμα για επίδομα ασθενείας και για θεσμοθετημένη σύνταξη και αιτείται επίδομα ασθενείας, τότε για την περίοδο της διακοπής της απασχόλησής του λόγω ασθενείας να λαμβάνει επίδομα ασθενείας ανεξάρτητα από το ύψος της θεσμοθετημένης σύνταξης για την οποία έχει θεμελιώσει δικαίωμα.

Στο πλαίσιο της επί της αρχής συζήτησης του νομοσχεδίου ο πρόεδρος της επιτροπής ανέφερε ότι το όλο θέμα της παροχής επιδόματος ασθενείας και παροχής επιδόματος ανεργίας σε πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 63^ο έτος της ηλικίας τους και είναι δικαιούχα θεσμοθετημένης σύνταξης, αλλά συνεχίζουν να εργάζονται και δεν αιτούνται να λάβουν τη θεσμοθετημένη σύνταξη, απασχολεί την επιτροπή τα τελευταία πέντε χρόνια.

Ο προτεινόμενος νόμος, ως έχει κατατεθεί στη Βουλή, ανέφερε, ρυθμίζει μόνο την παροχή επιδόματος ασθενείας, παρά το ότι η αρμόδια υπουργός είχε δηλώσει ότι

συγκατατίθεται στη ρύθμιση και της παροχής επιδόματος ανεργίας για την εν λόγω κατηγορία προσώπων ασφαλισμένων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αναπλ. διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέλυσε τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου και διευκρίνισε ότι το εν λόγω επίδομα θα δίνεται, νοουμένου ότι πληρούνται οι σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις, καθώς και δύο άλλες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν τεθεί ως ασφαλιστικές δικλίδες. Ειδικότερα, το εν λόγω επίδομα θα παραχωρείται, μόνο εάν αμέσως πριν από την έναρξη της περιόδου διακοπής ο αιτητής ασκούσε ασφαλιστέα απασχόληση η οποία δεν έχει τερματιστεί και εφόσον έχει συμπληρώσει δεκατρείς τουλάχιστον συναπτές εβδομάδες απασχόλησης, για τις οποίες έχει καταβάλει εισφορές ίσες τουλάχιστον με δεκατρείς φορές τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το 63^ο έτος της ηλικίας είναι καθοριστικό για τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο, αφού ένας ασφαλισμένος θεμελιώνει δικαίωμα για καταβολή θεσμοθετημένης σύνταξης μειωμένης και εφ' όρου ζωής κατά 0,5% για κάθε μήνα που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της παροχής της μέχρι και την ημερομηνία συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012 το 63^ο έτος ήταν η ηλικία κατά τη συμπλήρωση της οποίας ο ασφαλισμένος λάμβανε τη θεσμοθετημένη σύνταξη, νοουμένου ότι πληρούσε τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που έθετε ο νόμος. Συναφώς, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος για ορισμένες παροχές περιλαμβάνει και το κριτήριο της ηλικίας μεταξύ των απαιτούμενων προϋποθέσεων (π.χ. παροχή σύνταξης ανικανότητας σε περίπτωση απώλειας εισοδημάτων από εργασία κατά τα 2/3).

Οι εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν ότι οι επιπρόσθετες προϋποθέσεις που τίθενται στο νομοσχέδιο, προκειμένου να παρέχεται δικαίωμα ασθενείας σε ασφαλισμένο ηλικίας μεταξύ του 63^{ου} και του 65^{ου} έτους, δεν

αποτελούν διάκριση έναντι των υπόλοιπων ασφαλισμένων, αλλά συνιστούν ασφαλιστική δικλίδα ενάντια σε τυχόν κατάχρηση του δικαιώματος αυτού προς αποφυγή της αναλογιστικής μείωσης στη θεσμοθετημένη σύνταξη που προβλέπεται στον νόμο για τις ηλικίες αυτές.

Τέλος, οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέφεραν ότι τυχόν επέκταση του επιδόματος ασθενείας σε δικαιούχους θεσμοθετημένης σύνταξης χωρίς ασφαλιστικές δικλίδες θα έχει ως αποτέλεσμα την με έμμεσο τρόπο αποδυνάμωση ενός από τα μέτρα που θεσμοθετήθηκαν για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, παρ' όλο που δεν παρευρέθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής, απέστειλε υπόμνημα, στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι με τον προτεινόμενο νόμο δημιουργείται μια νέα κατηγορία δικαιούχων επιδόματος ασθενείας και έτσι αυξάνεται ο αριθμός των δυνητικά δικαιούχων. Η εν λόγω τροποποίηση, αναφέρεται στο ίδιο υπόμνημα, δύναται να οδηγήσει σε αύξηση των δαπανών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επηρεάζοντας δυσμενώς τη βιωσιμότητά του, και αποτελεί κακή πρακτική για ένα ανταποδοτικό ταμείο, αφού καθορίζονται με τον τρόπο αυτό λάθος κίνητρα στους ασφαλισμένους, δημιουργώντας δικαιούχους επιδόματος ασθενείας διαφορετικών κατηγοριών. Το γεγονός αυτό, αναφέρεται περαιτέρω, ενδεχομένως να οδηγήσει σε κατάχρηση του θεσμού του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αρνητικές συνέπειες στην οικονομική του βιωσιμότητα.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας ανέφερε ότι η γενικότερη φιλοσοφία που διέπει τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο βασίζεται σε κάποιες περιπτώσεις και σε ηλικιακά κριτήρια, προκειμένου να παραχωρηθούν συντάξεις ή επιδόματα. Τα δικαστήρια, πρόσθεσε, στο πλαίσιο των αποφάσεών τους και ερμηνεύοντας την εκ του συντάγματος αρχή της ισότητας, αναφέρουν γενικά ότι οι όμοιες περιπτώσεις πρέπει να τυγχάνουν όμοιας μεταχείρισης. Ωστόσο, υπάρχει νομολογία βάσει της οποίας σε

περιπτώσεις παροχής επιδομάτων ή συντάξεων είναι αποδεκτές εύλογες διακρίσεις αναλόγως της περίπτωσης και των γεγονότων αυτής, εάν υπάρχουν μεταξύ τους διαφοροποιήσεις.

Στην περίπτωση αυτή, δήλωσε η ίδια, υπάρχουν δυο διαφορετικές κατηγορίες ασφαλισμένων: Η μία κατηγορία αφορά τα άτομα που είναι άνω των 63 ετών και δικαιούνται σε θεσμοθετημένη σύνταξη και η άλλη κατηγορία αφορά τους ασφαλισμένους κάτω των 63 ετών, που δεν έχουν δικαίωμα σε θεσμοθετημένη σύνταξη, εξακολουθούν να ανήκουν στην αγορά εργασίας και μπορούν να αιτηθούν ή είναι δικαιούχοι άλλων παροχών.

Η εκπρόσωπος της ΠΕΟ ανέφερε ότι διαφωνεί με τις πρόσθετες ασφαλιστικές προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στον προτεινόμενο νόμο. Επιπρόσθετα, η εν λόγω εκπρόσωπος ανέφερε ότι στο νομοσχέδιο έπρεπε να περιλαμβάνονται πρόνοιες και για την παροχή ανεργιακού επιδόματος σε πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 63^ο έτος της ηλικίας τους, συνεχίζουν να εργάζονται και δεν αιτούνται να λάβουν τη θεσμοθετημένη σύνταξη. Ειδικότερα, ανέφερε ότι με την προϋπόθεση που τίθεται, ήτοι ο αιτητής να εργάζεται αμέσως πριν από την έναρξη της περιόδου διακοπής της απασχόλησης, οι ασφαλισμένοι στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης με μοναδικό κριτήριο την ηλικία. Τα άτομα που είναι άνω των 63 ετών, εξήγησε περαιτέρω, τίθενται υπό δυσμενή διάκριση σε σχέση με τα άτομα που είναι κάτω των 63 ετών, αφού τέτοια προϋπόθεση δεν απαιτείται από τους τελευταίους, που όμως αιτούνται το ίδιο επίδομα.

Το επιχείρημα που προβάλλεται συνεχώς από το αρμόδιο υπουργείο, ανέφερε η εκπρόσωπος της ΠΕΟ, για ενδεχόμενη κατάχρηση του εν λόγω δικαιώματος θίγει τη μεγάλη μερίδα των εργαζομένων τιμωρώντας τους πολλούς, επειδή μια μικρή μειονότητα δυνατόν, κατά την άποψη των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να εκμεταλλευτεί την εν λόγω παροχή. Οι αρμόδιες υπηρεσίες, τόνισε, καλούνται να εκσυγχρονίσουν τους

ελεγκτικούς τους μηχανισμούς, ώστε να αποφευχθούν τέτοια φαινόμενα. Τέλος, η ίδια εκπρόσωπος ανέφερε ότι το αρμόδιο υπουργείο είχε όλο τον χρόνο, προκειμένου να προβεί στις απαιτούμενες αναλογιστικές ή/και άλλες μελέτες επί του θέματος, αλλά δεν το έπραξε.

Ο εκπρόσωπος της ΣΕΚ ανέφερε ότι το ζήτημα που επιχειρείται να ρυθμιστεί με το νομοσχέδιο αποτελεί αντικείμενο συζήτησης μεταξύ του αρμόδιου υπουργείου και των κοινωνικών εταίρων εδώ και πολλά χρόνια και πρέπει άμεσα να ρυθμιστεί. Εξέφρασε τη διαφωνία του με τη συμπερίληψη στην προτεινόμενη νομοθεσία προϋποθέσεων διαφορετικών από αυτές που υφίστανται για άτομα κάτω των 63 ετών και έκανε έκκληση για ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο χωρίς τις επιπρόσθετες ασφαλιστικές δικλίδες.

Ο εκπρόσωπος της ΔΕΟΚ ανέφερε ότι αποτελεί διαχρονική θέση της οργάνωσης ότι όλοι οι ασφαλισμένοι πρέπει να τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης μέχρι το 65^ο έτος της ηλικίας τους. Επιπρόσθετα, ο ίδιος εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι στον προτεινόμενο νόμο δε ρυθμίζεται το δικαίωμα σε παροχή επιδόματος ανεργίας για τα άτομα άνω των 63 ετών.

Ο εκπρόσωπος της ΟΕΒ ανέφερε κατά την τοποθέτησή του ότι για το νομοσχέδιο έγινε διαβούλευση και η οργάνωση που εκπροσωπεί συμφωνεί με τον προτεινόμενο νόμο. Αναφορικά με την εισήγηση για ρύθμιση της παροχής επιδόματος ανεργίας, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί, όταν και εφόσον αυτή περιληφθεί στο κείμενο και τεθεί προς συζήτηση. Όσον αφορά τις επιπρόσθετες ασφαλιστικές δικλίδες που προβλέπονται στο νομοσχέδιο για τους άνω των 63 ετών, δήλωσε ότι χωρίς αυτές πιθανόν να υπάρχει κατάχρηση και να επηρεάζεται η βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ ανέφερε ότι συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, διαφώνησε ωστόσο με τις επιπρόσθετες προϋποθέσεις που τίθενται σε αυτό για τους άνω των 63 ετών αναφορικά με την παροχή του επιδόματος ασθενείας.

Ο πρόεδρος της επιτροπής ζήτησε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να μεταφέρουν αρμοδίως στην Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τις εκφρασθείσες διαφωνίες τόσο μελών της επιτροπής όσο και των κοινωνικών εταίρων. Περαιτέρω, ζήτησε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο, εάν και εφόσον το υπουργείο συμφωνεί, τροποποίησης του νομοσχεδίου, ώστε αφενός να αφαιρεθούν από το υφιστάμενο νομοσχέδιο οι επιπρόσθετες ασφαλιστικές προϋποθέσεις που αυτό προβλέπει και αφετέρου να περιληφθούν πρόνοιες για τη ρύθμιση κατ' αναλογία και του ανεργιακού επιδόματος στην πιο πάνω κατηγορία ασφαλισμένων.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου η αναπλ. διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ενώπιον της επιτροπής ότι το υπουργείο εμμένει στη θέση του για προώθηση και ψήφιση του νομοσχεδίου όπως αυτό έχει κατατεθεί για τους λόγους που τόσο προφορικά όσο και γραπτώς έχουν επεξηγηθεί στις προηγούμενες συνεδρίες της επιτροπής.

Αναφορικά δε με την παροχή ανεργιακού επιδόματος σε ασφαλισμένους άνω των 63 ετών που δεν επιλέγουν να λάβουν τη θεσμοθετημένη σύνταξη, η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε ότι το υπουργείο θα το μελετήσει, θα ακολουθήσουν οι απαραίτητες αναλογιστικές μελέτες και θα εξεταστεί η ανάγκη επιβολής και στην περίπτωση αυτή σχετικών ασφαλιστικών δικλίδων, προκειμένου το δικαίωμα αυτό να μην τύχει κατάχρησης εις βάρος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Περαιτέρω, κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο νομοσχεδίου, στο οποίο περιλαμβάνονται μόνο νομοτεχνικές βελτιώσεις και όχι επί της ουσίας αλλαγές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και μελών της, αποφάσισε να διαγράψει από το νομοσχέδιο τις δύο ασφαλιστικές δικλίδες που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο για παροχή επιδόματος ασθενείας σε πρόσωπα

ηλικίας μεταξύ του 63^{ου} και του 65^{ου} έτους. Επιπροσθέτως, ο πρόεδρος της επιτροπής ενημέρωσε την επιτροπή ότι, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με την αναπλ. διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πρέπει να διαγραφεί η πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία ο προτεινόμενος νόμος τίθεται σε ισχύ σε ημερομηνία που ορίζεται με γνωστοποίηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, ώστε αυτό να τεθεί σε ισχύ με τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων, αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο όπως αυτό έχει διαμορφωθεί με βάση τα πιο πάνω.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

20^ή Απριλίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.215-2020

Κλ.Χ/ΕΧ